

Zelfs de tijger voor het station in Oslo-centrum heeft dezer dagen bloemen in zijn bek.

FOTO ERIC FOKKE

Warme deken daalt neer over Noorwegen

■ ‘Nederlander verkilde na aanslagen, Noor zoekt saamhorigheid’

Eric Fokke

Noren reageren precies omgekeerd op de aanslagen van 22 juli, dan Nederlanders op de moorden op Pim Fortuyn en Theo van Gogh. Waar Nederlanders verkilden, worden Noren warm.

Dat is de beleving van de 39-jarige Ingvild Asgard. Na twaalf jaar Nederland keerde zij vorig jaar terug naar haar geboorteplaats Oslo. Daar lopen tot op de dag van vandaag mensen met bloemen over straat, die ze overal neerleggen en in steken.

Asgard werkt nu in de staf van de burgemeester en is de laatste dagen veel met hem op pad. “Mensen komen naar hem toe, zeggen lieve dingen en geven een knuffel. Ze staan dicht bij elkaar, trekken zich niet terug, zijn niet bang. Er ligt een warme deken over de stad.”

Dat is on-Noors, zegt Asgard. “In Amsterdam is het heel normaal dat je met iedereen overal een praatje maakt. Bij de bakker gaat het al snel over het weer of de politiek. Als je op een Noor afstapt en vraagt hoe laat het is, doet hij twee stappen achteruit en zal je zo kort mogelijk informeren. Noorwegen is een groot land met weinig mensen. Ze zijn daarom gewend aan een grote persoonlijke ruimte. Dat maakt Noren afstandelijk.”

Ook emotioneel houdt een Noor afstand, zegt Asgard: “Emoties horen tot het privé-domein. Het gedrag van Scandinaviërs is ooit eens omschreven in de ‘Janteloven’, de wet van Jante. Die komt erop neer dat je je niet moet inbeelden dat je beter bent dan een ander. Dus uit een Noor zich niet snel en toont niet snel emoties. Hij zal ook niet snel, zoals Nederlanders, aan iemand vragen hoe het ermee is, als hun wat gebeurd is. Dat is namelijk het ding van een ander, niet zijn pakkie-an, jij hoort het immers niet

beter te weten. Door op die manier emoties te onderdrukken, komt het ook niet snel tot een knuffel of warmte.”

De terreur brengt nu het beste in Noren boven, zegt Asgard. “We zijn een heel vredig volk. Heel lief voor elkaar, maar we laten dat buiten de eigen kring niet zien. Noren hebben wel degelijk diepgang, maar delen die niet. De aanslagen van 22 juli waren echter gericht tegen onze jeugd en op de waarden die we allemaal delen. Dat bindt. De boodschap van de premier was direct dat de grootste straf voor deze terrorist

.....

Aanslagen waren gericht tegen onze jeugd en waarden die we allemaal delen; dat bindt

.....

Arbeiderspartij in lift

.....

De regerende Arbeiderspartij in Noorwegen zit qua populariteit flink in de lift sinds de terreuraanslagen waarbij de partij van premier Jens Stoltenberg doelwit was. Dat blijkt uit een opiniepeiling waarvan de resultaten gisteren werden gepubliceerd. Als er nu verkiezingen zouden worden gehouden in Noorwegen, zou de Arbeiderspartij 41,7 procent van de stemmen krijgen. Een maand geleden had de partij nog steun van 30,6 procent van de kiezers.

is om nog méér te brengen van dát waar wij voor staan. Dat is bij iedereen binnengekomen.”

In ieder geval in Oslo. “Mensen brengen bloemen en muffins naar de politie. Op straat staan ze dicht bij elkaar, troosten elkaar. De terreur stemde tot nadenken. Mensen ontdekken weer dat het om de kleine dingen in het leven gaat die je blij en gelukkig maken. Zoals toen je nog kind was. Het maakt niet uit wat er gebeurt, als je elkaar maar hebt. De saamhorigheid op straat is groot. De laatste week is duidelijk geworden dat het niet om zij en wij gaat, maar om ons. Noren zijn koppig en ik ben er van overtuigd dat je die koppigheid nu terug ziet in deze demonstratie van saamhorigheid: we laten ons dat niet afpakken.”

In Nederland zag de Oslose het omgekeerde gebeuren. In de jaren dat zij daar woonde werden Pim Fortuyn en Theo van Gogh vermoord. “Nederlanders waren zeer betrokken, veel met politiek bezig. Altijd een mening over alles en iedereen. Na die moorden is het ze misschien te veel geworden. Het lijkt of Nederlanders zich terugtrekken, het denken nu aan anderen overlaten. Ze denken nu gewoon dat Wilders de oplossing wel heeft. Ik vond Nederland altijd een weldenkend land, maar dat is in bepaalde kringen niet meer het geval. In Nederland is veel haat en boosheid ontstaan. Nederlanders gedragen zich een beetje als de Amerikanen onder Bush na 11 september.”

Dat is niet Asgards reden geweest terug te keren naar Noorwegen. “Ik heb zo lang in Nederland gewoond, dat ik van het land houd en mij daar beter thuis voel dan in Noorwegen. Maar ik hoop dat de warmte die Oslo nu toont, lang blijft hangen; dan zal ik mij hier weer snel op mijn plek voelen. Na deze week ben ik trots Noorse te zijn – en dat niet op een nationalistische manier.”